

KOLOZSVÁRI KIR. ÜGYESZÖSÉG

Érkezett: 1914 MRE 22.

k. ü. mell.

GOSINZEANA

REVISTA ILUSTRATA SAPTAMÂNALA

REDACTOR: SEBASTIAN BORNEMISA

Anul IV. — Nr. 11.

Abonamentul: Pe an 12 cor. Pe $\frac{1}{2}$ an 6 cor.
România 30 lei. — America 3 dollari. — Germania 15 M.

Orăștie, 22 Martie n. 1914.

Din noul parlament român: O grupă de senatori și deputați aleși pentru sesiunea nouă. — Printre ei și dl Titu Maiorescu fostul prim-ministru.

CULTURĂ LIBERĂ!

Se revarsă de ziuă?

Se face lumină? Încep să se risipească negurile de pe o parte macar a minților cugetătoare din țara noastră?

Aceste întrebări ni-au năvălit în gând, ascultând zilele astea câteva vorbiri în parlamentul din Budapesta. Vorbea deputatul *Zoltan Désy* la chestia împăcării Românilor, care preocupă în aceste zile ședințele parlamentului și opinia publică a țării, ba are răsunet chiar și peste hotare. Și vorbind despre Români deputatul *Désy* a cutezat să o spună în plin parlament, înaintea marelui sfiat al țării, că:

...el față de Români are cea mai mare simpatie. Că decenii întregi a trăit între Români, și a fost întotdeauna cu cea mai mare dragoste între ei. Declară drept o mare greșală, că chestia asta a naționalităților a fost lăsată să fie discutată numai în presa din străinătate, și abia acum se aduce aici, unde-i e locul, în fața parlamentului!.. E pentru o rezolvare liberală a chestiei, căci dsa

*crede în puterea culturii
libere, și nu are nici o
teamă*

a-i da curs acelei culturi, a-și face emulațiunea sa dela popor la popor.

Contele *Tisza* a exclamat: *Așa-i!*

Îndată după *Désy* a luat cuvânt fostul ministru de culte *Albert Berzeviczy*, și lăudând fruncheța lui *Désy* și lumina ce pune în spusele sale, — ajunge a declara:

„*Tisza a înțeles cursul vremii!*, — și dacă nu s'a putut azi ajunge la o pace între cele două popoare, a căror apropiere se dorește, ea de sigur va veni!“

Ne oprim la aceste două glasuri, căci ele prea ne par scăpărarea unor schinte mari ce vor să lumineze, clipite macar, în bezna de gândire ce apăsă și mai apasă, asupra judecării în cercurile hotărâtoare, în această patrie a noastră.

„*Cred în puterea culturii!*“, exclamă un părinte al patriei, voind prin asta să zică: *Să se dea curs liber emulațiunii culturale a popoarelor din țară!* Căci eu, unghur conștiu de mine, am încredere în puterea culturii noastre maghiare, că nu va ieși înfrântă din o emulare!“

Dar noi Români din această patrie, spre ce altceva ne zăbtem atâta, după ce altceva însetăm așa de mult, spre ce ne aieptăm cu avântări încordate, ca omul ce simte că se asfixiază și să arunce după aer curat? Au nu după libertatea culturii, în a cărei putere credem și ne încredem și noi, ca dl *Désy*? — Și pentru aceea ne silim să o slujim, să o întărim, prin graiu, prin scris, prin școală, prin revistele noastre, prin toate mijloacele ce servesc întărirea ei!

Considerăm drept un fericit augur al viitorului, întrepunerea deputatului *Désy* pentru libertatea culturii, în care dsa are încredere, la ce dl *Tisza* exclamă: *Așa-i!*, și pentru ce *Berzeviczy* felicită pe orator și spune despre aprobătorul lui, că: „*a înțeles cursul vremii!*“ ...

Ne par aceste licăriri a unor idei mai sănătoase în parlamentul din Pesta, ca un revărsat de zori, după care are să vie ziua luminoasă a libertății pentru cultura adevărată, slobodă, lăsată să se dezvoalte în voia ei, în firea ei, a Românilor să înflorească românească, a Nemților nemțască,

a fiecui după firea lui, după firea ei!..

Și când ni se spune, că prin pășirea sa, *Tisza* „*a înțeles cursul vremii!*“ și că, prin urmare, el are să se conforme în viitor acestui „curs al vremii“, care duce spre cultura liberă, — deși pașii ce a făcut pân'acum în acest senz sunt foarte sfițiți, foarte neînsemnați. foarte stângaci, pași de regrut încă, — totuși se întărește în noi convingerea, că vremile îl vor învăța și pe *Tisza* și pe soții săi, a pași mai sigur, mai cu zor, de sălă de voe bună, pe calea cea nouă, care este a libertății culturii, după care însetăm și nizuim și noi atât de tare și așa de mult.

Căci, „nu sunt vremile sub om, ci bietul om sub vreme!“... Și vremilor celor nouă vor învăța a se plecă și cei crezuți neînduplecați până ieri...

„AMICIȚIA FRANCO-ROMÂNĂ“

se numește societatea înființată la București pentru a cultivă și a strânge tot mai mult bunele legături de prietenie, de frăție, între poporul român și cel francez, între aceste două nobile națiuni surori.

Din veacuri, locul lor lângă olaltă a fost. Și dacă nouă, celor azi în viașă, ne-a fost dat să vedem timp de aproape jumătate de veac pe Români și frumoasa lor țară, oarecum înstreinați de Franția cea purtătoare de lumină, — cauzele nu sunt a se călă în vreo răcire ce s'ar fi sălășluit în inimile unora pentru alții, ci în cauze cu totul streine de inimă, în — politică.

România, după ce și-a detronat pe întâiul său Domn al țării *Unite*, pe *Cuza-Vodă*, și și-a adus în tron pe Principele *Carol*, odraslă a marelui Familii de *Hohenzollern*, — a fost atrasă spre sfera politică a triplei-alianțe și, ascultându-și Domnitorul, azi veneratul Rege *Carol*,

Țara a stat credincioasă lângă „tripla-alianță“, și după ce se formase „tripla-antantă“ în care eră și sora mare și bună *Francia...*

Vara retrectă, desmeteci însă pe credincioasa Românie, din visul ei frumos și o adusă la cruda realitate, că soața și vecina pe care se razimă, nu-i e așa credincioasă cum o credeă, —și de atunci ochii speriați ai tinerei țări, caută în jur de sine alți binevoitori, alți spriginitori, pe cari să se poată răzimi cu încredere!

Și sora mai mare *Francia* îi înfinde mâna și-i zice: Iată-mă, aici sunt eu, tu surioară speriată! Așa-i că mult ai durmit în cort strein și urât vis ai visat și cu spaimă te-ai deșteptat...

Și acum s'a format la București și în Paris o societate, care anume să cultive bunele legături și să le strângă iară între cele două popoare surori.

De curînd mari învățați francezi au mers la București spre a ține conferențe cari să apropie inimile celor două națiuni, și ei au fost sărbătoriți frumos în capitala română.

Chipul de sus ne arată o grupă de Francezi și Români la București, fotografiați după înfăia conferință de înfrățire, primită cu multă căldură și cu frumoase nădejdi, de toate inimile românești.

România își regăsește locul ei firesc: alături de sora și ocrotitoare sa caldă și desinteresată: *Francia*.

□ □ □

Din ale fachirilor.

Un misionar american în călătoria sa prin India a ajuns prin locuri necunoscute până acum de europenii cercetători, și povestește despre acestea interesante lucruri privitoare la viața și obiceiurile fachirilor.

În apropierea Maderei, la o stâncă uriașă, se adună de două ori pe an fachirii — povestește misionarul american, și la o adunare de aceasta am văzut lucruri, cari se par de necrezut. Fachirii își chinuie trupul în mod neînchipuit de dureros și trebue să te miri, cum pot îndura toate aceste dureri, pe cari și-le procură de bunăvoie. La locul acesta sfânt ei vin din depărtări uriașe. Venitul acesta al lor însă, nu e așa ușor, după cum se pare. Unul de pildă vine tot drumul durigându-se, ca o bute, altul ține în mână o piatră și se aruncă cât e de lung pe jos, întinde mâna și face semn cu peafra. Se scoală apoi și pășește până la semnul făcut; aci se oprește și se aruncă iară jos, întinde mâna, face semnul și iar se scoală. Așa tot drumul lung de zeci de kilometri. Lumea, care se adună la stâncă aceasta, ca la un loc sfânt, admiră pe acești fachiri și privește la ei cu un fel de admirație hotarnică cu sfințenia.

Misionarul american a văzut și fachir de acela, care s-a legat de picioare și s-a pus să atârne cu capul în jos vre-o jumătate de oră.

Cât a stat așa spânzurat, a pus să i se facă foc sub cap și flăcările au început să-i pârjolească părul.

Unul, pe care lumea îl ținuie sfânt și alesul Domnului, se chinuia și mai și. Și-a întins un braț și l-a sprijinit de-o bâță. Luni de zile l-a ținut în starea aceasta, până ce bâta a putrezit. De-atunci i-a fost imposibil, ca să reducă mâna în stare normală, căci îi înșepenisese cu desăvârșire, iar nervii îi abzisese orice activitate. Altul se culcă într-un pat așternut numai cu cuie, cu dărăburi de sticlă și cu bucăți ascuțite de lemn. Un al treilea s-a îngropat stînd în picioare, până la nas și în fiecare zi venea un învățăcel să-i desgroape gura și să-i dea ceva să mănânce, după care i-o îngropă din nou.

Chinuri de bunăvoie de acestea de altfel se văd la fachirii din toate părțile în India, nu numai la cei dela Madera. Pe coastele Himalaiei, întocmai ca și pe străzile orașelor europenizate, umblă din casă în casă și cerșesc o mână de orez, ca să aibă „pânea cea de toate zilele“. Prin pustii și prin păduri, ei trăiesc deopotrivă, și ne mai gândindu-se la cele lumești, își frământă capul numai cu cele sfinte și sufletești, așa ca sihastrii creștini pe vremuri. Sfârșitul de obicei îi ajunge prin locuri neumbrate și se prăpădesc în chinurile proprii ori sfășiați de animale sălbatece, în fața cărora nu se apără, fiindcă credința lor nu le îngăduie să lovească în nimic.

Fachirii de altfel nu aparțin numai straturilor de jos ale societății, ci îi înlâlnești și în societatea bogată, aleasă. Nu-i permis să credem că ei ar fi niște nebuni, niște smințiți. Dimpotrivă, sunt între ei oameni foarte inteligenți și faptul, că rabdă liniștit și fără să se plângă, chinurile și durerile, la ei e un principiu de viață, o înțelepciune. Filosofia indică susține, că numai neactivitatea și inerția mântuie pe om de păcatele lumești, iar nu mișcarea și activitatea.

Zece locuitori dintr'o comună de lângă Siliștra, mușcați de un lup turbat, care ziua namiaza mare, a intrat în sat și a atacat pe oamenii pe cari îi întâlnea în cale. Prin îngrijirea prefecturii de Siliștra, ei au fost duși la București, la institutul dlui prof. Dr. Babeș, spre a li se face injecții cu vaccinul antirabic, și au fost vindecați.

Moda de primăvară.

— Cronică pentru femei. —

Primăvară! Răsare mugurul, crește iarba, se trezește sufletul din amorfire și vieța se pare mai frumoasă de zece ori și de zece ori mai senină! Și totuși, cuvântul acesta: primăvară, când îl rostești, cuprinde parcă în el și o nuanță de amenințare. Nu pentru tinerii hoinari prin orașe și pentru fetele cu obraji ca florile de măr, ci pentru bieții părinți cu fete mari și pentru bieții bărbați cu neveste tinere, cari sînt la „moda din urmă“. Femeile, ele se bucură din tot sufletul de cele dintâi raze călduțe de soare, de cei dintâi ghiocci, de cele dintâi vioarele, căci toate le strecoară în suflet dorința reînnoirii, a tinereții, a visului și a frumuseții. Și au dreptate, da, femeile au dreptate. Reînnoirea, tinerețea, schimbarea costumelor vechi și uzate, fac pe om mai plăcut, mai frumos tocmai prin faptul, că apare mai *altfel*, decât l-am văzut zi de zi, săptămână de săptămână, lună de lună. Moda de primăvară aduce totdeauna în costumele damelor o schimbare și, în haine, ele apar mai cuceritoare, mai frumoase! Noua modă din primăvara aceasta atacă cu violență hainele vechi, creapă rochiile până la genunche, pălăria o pune pe ureche, trage de jachetă, ca înapoi să fie mai lungă ca dinainte, brăul îl coboară până la șolduri și după ce

O idilă la Dudești-Cioptea. — El, George Moisescu, de 70 ani, a prins dragoste de Ea, Elena Dumitrescu, fată de 55 ani, și idila a avut desnodământul fericit al întâlnirii în fața matriculantului.

Mirosul rasselor omenești.

Sunt unele popoare, care își exprimă simpatia sau antipatia lor, zicând: „Omul ăsta nu-mi miroase bine“. Deși simpatia ori antipatia nu prea pare să aibe vreo legătură cu mirosul, totuși cunoaștem multe cazuri de partide ce s-au stricat, pentru că logodnica nu a putut suferi mirosul logodnicului sau logodnicul nu putea suporta mirosul logodnicei, deși tinerii se iubeau. Învățații au constatat, că mirosul acesta al omului, nu se exală prin gură, ci prin tot corpul, prin pielea omului, prin sudoare, și acest miros contribuie de multe ori, ca să ne câștigăm sau să pierdem simpatia cuiva, căruia acest miros este plăcut sau neplăcut. Dacă simțul mirosului omenesc ar fi la noi tot așa de dezvoltat ca la câni, cari după miros recunosc stăpânii lor la mari depărtări, atunci poate ne-am putea convinge, că multe simpatii sau antipatii, sînt în bună parte și de acest miros ce-l exală fiecare dintre noi. La popoarele europene, acest simț nu este deopotrivă dezvoltat. Arabii și Indienii s-au exprimat de mai multe ori, că noi, Europeanii, exalăm din corpul nostru un miros de cadavru, iar Chinezii susțin că după miros ei recunosc dacă au de a face cu Franceji, cu Italiani, cu Engleji, Germani, etc. Ha-

velock Ellis, distinsul medic legist din New-York, a constatat, că simțul mirosului nu este în deajuns dezvoltat la oameni și a găsit unii indivizi ce aveau acest simț cât se poate de fin. Așa de pildă, el a văzut o femeie din Massachusettes care era oarbă și surdă, dar care recunoștea pe toți oamenii după mirosul lor. De asemenea, el a văzut un om, care era legat la ochi și totuși după miros recunoștea cine a intrat în odaie, dacă noul venit era european, dacă era arab sau chinez. E fapt cunoscut, că Arabii au un miros de amoniac, iar Chinezii miros a mosc. Un alt învățat, Castellani, susține că unele triburi din Congo au miros a castane, iar altele a brânză. Bine înțeles, că în acest capitol nu este vorba de diferitele mirosuri bolnăvicioase ale corpului, ci de mirosul general al corpului, al pielei. Că acest miros particular există, este fapt sigur. Toate literaturile, toți poeții, toți romancierii au cântat parfumul ce îi îmbată, stînd lângă aleasa inimii lor. Cine nu a cetit versuri relative la parfumul părului, corpului, guriței ce aveă adorata copilă? Se poate prea bine că acești poeți visători au avut sau au un miros mai dezvoltat, decât ceilalți, care nu disting acel parfum suav, delicios.

le-a făcut toate, întinde grațioasă oglinda:

— Priviți, doamnă, cât sunteți de frumoasă! Și într'adevăr, ori cred bărbaii — însurați, ori nu, moda aceasta de primăvară are o mulțime de drăgălășii. Fără să cadă în exagerările de pe vremuri, are ceva picanț, ceva simpatic, interesant și fin, niște colori nu de toate zilele.

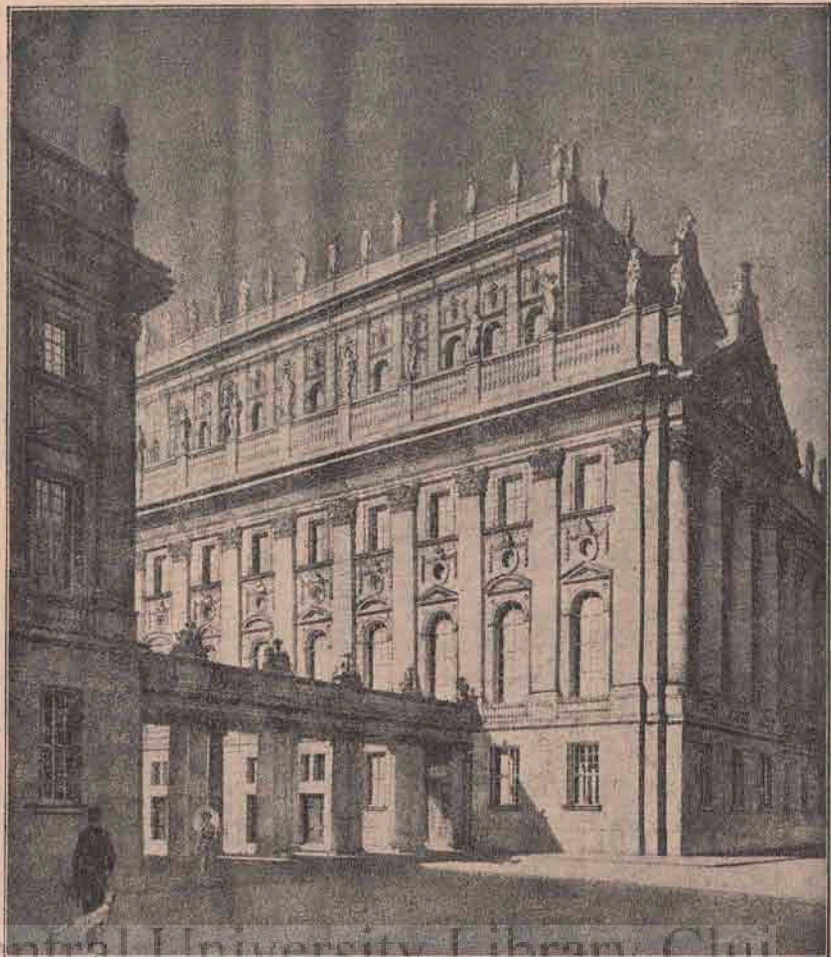
Pălăria, această parte a toaletei, care nu servește să apere căpșorul împotriva tempestății, ci numai ca să-l facă drăgălaș, în primăvara aceasta e mică mai mult, cel mult de mărime mijlocie, la stânga cu laturea dată în sus îndrăzneț. În năpasta bordul e mic și tras pe ochi, ca să nu le acopere lumina și farmecul pe care-l împart de sub pălărie numai celor dragi. Pălăriile acestea se fac din pae ușoare, fine, pe margini cu flori mărunte și o fundă moiré.

La ghetă moda de primăvară aduce ceva nou: pantlicuțele cari îmbrățișează gleznele à la tango. Predilecte deopotrivă cele de forma americană, ca și engleză.

Costumele propriu zise vor fi în primăvara aceasta foarte împodobite cu fel de fel de funde, broderii, aplicații și motive. În croiul jachetelor mai întâlnim încă formele japoneze. Rămân însă și gulerele Stuart. Brâul e de altă culoare ca haina, căci principiu e să iasă la iveală.

Aceste și o mulțime de amănunte încă, va aduce moda de primăvară. Nouă ni-e imposibil să le arătăm pe toate, dar cum vedem pe-aici pe bulevardele capitalei costumele acestea de modă nouă, rămânem cu ochii duși pe urma lor și ne gândim să le desemnăm în câteva linii și pentru doamnele și domnișoarele noastre din orașele și satele îndepărtate din Ardeal. Dănsule vor ști, de sigur, mai bine, ca noi, ce e frumos și potrivit din moda aceasta.

*Răspândiți revista „Cosinzeana”
între cunoscuții dumneavoastră!*

Noua Operă Regală din Berlin, o clădire monumentală. Privire dintr'un colț.

Spiritism ori adevăr?

Unul din cele mai de frunte ziare din Anglia, Daily Express, publicase o știre foarte senzațională, pe care o dăm și noi cu rezervă.

Un preot din Kensington, în Londra, ci-că își isprăvisese tocmai vecernia, și porni spre casă, când în ușa bisericii apărură înaintea lui o femeie îmbrăcată în negru și prinzându-l de braț, îl rugă să vie cu ea, la un om pe moarte, ca să-l spovedească. S'au urcat îndată într'o trăsură și au pornit spre strada, pe care femeia i-o spusese birjarului. După câteva minute trăsură se opri și femeia aproape leșinată rugă pe preot să între — și-i numi persoana, la care aveă să meargă. Ea iarăși se urcă în trăsură și porni înapoi.

Preotului îi deschise ușa un servitor și la întrebarea, dacă șade aci dl cutare, acesta răspunse, că da. „O fi pe patul de moarte?” întrebă iară preotul. „Nu, replică servitorul

— e sănătos și vesel stăpănu-meu.“ Atunci nu înțeleg, zise el iară, și se întoarse, ca să întrebe femeia, căci nu observase dispariția acesteia. — Servitorul crezând, că are de-a face cu un escroc îmbrăcat în haine preoțești, voi să-i închidă ușa în nas, când tocmai apărură stăpănu. Preotul îi spuse, că o femeie de felul acesta și acesta l-a adus aci, ca să-l spovedească, și când el a intrat, ea a dispărut. „N'am nici o cunoscută de felul acesta“, îi răspunse stăpănu, dar pofti totodată pe preot, ca să între totuș la el în casă. „E interesant — începui el să vorbească, după ce se așezară în odaie, — că te-au trimis pe dta la mine în felul acesta. E adevărat, că trupește mă simțesc foarte bine, dar totuș în suflet mă chinuie ceva, și mă hotărîsem eu mai de mult, ca să te chem. Acum e tocmai bine, c'ai venit, ca să-ți spun ce mă muștră. După ce vorbiră așa vreun ceas, preotul plecă, luându-i stăpănuului promisiunea, că mâne va

Așteptarea întâului tramvai electric în Constantinopol.

RÂNDURI MĂRUNTE

Căsătorii cu însemnătate mare.

Și se adeverește totuși, că Prințul Carol al României, va lua de soție pe fiica mai mare a Țarului Rusiei, pe Marea Ducesă Olga.

Ziarele dela București au vestit, că Joi în 19 Martie n., perechia princiară română, Ferdinand Moștenitorul de Tron cu Principesa Maria, a plecat la Berlin, de unde iau cu ei pe Prințul Carol și merg în Rusia; în 28 Martie vor sosi în Țarskoje-Selo, având a fi oaspeții familiei Împărătești timp de 10 zile. În acest timp se va îndeplini logodna între Prințul român și Marea Ducesă rusă, fiica Țarului...

Din Petersburg se telegrafiază la 19 Martie, că acolo se fac mari pregătiri pentru sărbătoarea logodirii Olgei cu Prințul Carol.

A doua fiică a Țarului se va da Principelui de Coroană al Sârbiei, Alexandru, dar cu condiția, ca Regele Petru să se retragă din tron, ca ea să intre deja în Sârbia ca Regină.

Ștregarul văilor... Sub acest titlu cetitorul găsește la locul prim al „Paginilor literare“ de azi ale revistei noastre, o poezie de Coșbuc, care prin drăgălășiile ei, ne aduce așa de viu aminte de marele măiestru al idilelor din volumul seu întâi, „Balade și idile“, care pune Prăhova să grăiască sau pădurea sau păraul, și în graiul lor întrupează atât de fermecător un flăcău sau o fată sau o zină cu ochi de foc, cât să stai nesfârșit să le ascuți graiul...

Poezia de care vorbim e scoasă din volumul „Fire de tort“, al doilea între volumele de poezii alui Coșbuc, apărut zilele astea în ediție nouă la București (Librăria Sfetea), întregit cu vreo 30 de poezii cari n'au fost puse pân'acum în volum.

Acest volum de „Fire de tort“ e, deci, mult mai bogat ca cel din trecut. Îl deschide frumoasa poezie „Ștregarul văilor“ și îl închie duioasa și dulcea poveste „Ideal“, foarte frumoasă.

O greșeală doar, o nedreptate,

veni la biserică. Dar în ceealaltă zi acesta nu veni. Preotul porni atunci iară la el și rămase înspăimântat la cuvintele servitorului, care-i spuse, că ieri după ce a plecat, stăpânului său i s'a făcut rău numai decât și până sara a murit. Preotul intrând la mort, băgă de samă o fotografie, care eră chiar femeia aceea tainică, ce-l chemase ieri aici și întreabă numai decât, pe cine arată chipul. „Aceasta e fotografia din urmă a soției stăpânului meu — spune servitorul — care a murit acu-s 15 ani“.

Preotul a rămas înlemnit și nu a înțeles tot lucrul. I s'a părut așa de tainic, că și-a făcut o cruce și a îngănat câteva cuvinte de rugăciune. Moarta venise la el de pe lumea ceealaltă, să-l ducă să-i spovedească bărbatul care eră în ajunul morții sale.

□ □ □

Întâiul tramvai electric în Constantinopol.

Lăpădând de pe sine haina veche a tirăniei stupide sub a cărei jug a gemut Turcia în zilele Sultanului Abdul-Hamid, cel care se închideă de ori ce reformă, de ori ce răvăr sare a civilizației asupra statului său, — sub noul Domn, încungiu rat de Turcii-Tineri, importatori ai civilizației apusene, s'a început și pentru Turci era nouă, care are să le ridice țara și orașele și toată organizația lor, la nivel cultural european, atât în cele sufletești, cât și în cele ale prezentării din afară a țării, a orașelor.

Sub nebunul de Abdul-Hamid, lumina electrică, automobilul, aeroplanul, erau socotite drept lucruri alui Satan, drăcși, și cădeă anatema pe Turcul cu suflet „stricat“ ce s'ar fi dat după astfel de lucruri!

Azi s'au schimbat și se schimbă pe rând toate și în Turcia: Se deschide drumul culturai și mijloacelor de cultură de cari se folosește lumea din statele civilizate.

Așa de pildă de curând s'a instalat în Constantinopol *întâia linie de tramvai electric!* Bucurie mare pe oamenii vremilor nouie! Să le pară lor, când văd fugând pe dinaintea lor tramwaiul, că sunt la București, la Viena ori Paris!

Ci fiindcă încolo Turcii sunt ținători la legea lor, deschiderea întâiului tramvai au făcut'o cu solemnități deosebite, în firul cărora a fost așezată și tradiționala *sacri-ficare a doi berbeci.*

Chipul de sus ne arată publicul adunat la solemnitate, așteptând tramwaiul și anume cu doi berbeci sacrificați pe cele douie linii de șine, — ca o sfințire a acelora. Căci așa cere legea lor: la orice zi însemnată, la botez, la cununie, la victorie, la însănătoșire, la praznic public ori privat: să curgă sângele unei ori duor oi, în vreme ce imanul (preotul) lor îngână rugăciunea... Așa s'a făcut și la cea dintâi fugă a celui dintâi tramvai pe stradele Țarigradului.

□ □ □

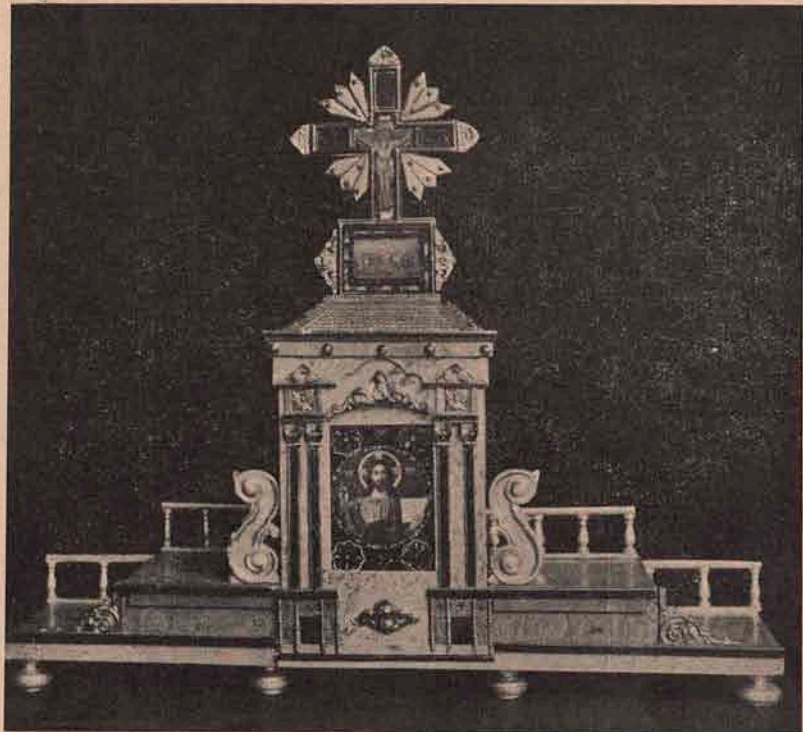
face Coșbuc vântului, când îi zice „Ștregarul văilor“... Nu vântul e acel drăgălaș și frumos tinăr, voios, plin de poezie și de farmec în tot pasul său, ci el, poetul! În el a înflorit și a trăit acel suflet frumos, căruia i-au fost dragi luncile și păraele și codrii, sufletul lui alergă visător și ștregar, pe câmpuri, pe malul apelor, prin zăvoaie, pe sub poale de codri, și vorbește cu crengele, cu zinele închipuite, cu izvoarele, cu vântul, cu boarea serii ce răcorește frunțile asudate și respiră pletele fetelor și nevestelor... Sufletul lui, plin de cea mai luminoasă și dulce poezie, grăiește în graiul vântului ștregar și sburdalnic, care „se strânge sub tufă și sparie copiii“, și-l înșală pe crin, și-i minte că are mamă și casă și rost, pe când „nici eu nu știu de unde sunt și al cui“... și se ceartă cu stejarul întâlnit în cale, și adună flori nevestelor și le sărută 'n lunci...

Toată această dulce idilă și fermecătoare poezie, strălucește din toate poeziile noului volum, — care pe nedrept e dat ca ediție nouă a volumului vechiu „Fire de tort“, căci câtă vreme în acel volum abia ni se dădeau 34 poezii, în cest de acum să dau 64, deci încă un nou volum, pus lângă cel vechiu. Cele 30 de poezii ce n'au fost date încă în volum, sunt puse în fruntea ediției acesteia și după ele urmează cele din volumul vechiu toate. Volumul vechiu eră de 11 coale, cel de acum de 17.

Printre poeziile nouă, sunt și mai multe legende foarte frumoase, ca cea a „Muntelui Rătezat“, „Floarea soarelui și Macul“, Pomul Crăciunului, Isus la Impăratul, Cetatea Neamțului, Corbul, etc.

Singure aceste poezii nouă din volum, fac de zece ori prețul volumului, pe care fiecare casă românească să-și țină de o mândrie a-l avea, căci o glorie a literaturii noastre înseamnă el, ca și toate celelalte volume ale marelui poet, și o podobă nestemată formează el pentru fiecare masă românească.

Se capătă la „Librăria Naț. S.

Tabernaclul bisericii române din Feleac, lucrat în atelierul preotului român Ioan Baciu din Șoimuș (c. Bistrița N.)

Bornemisa, din Orăștie, cu prețul de 3 cor. și 20 fil. porto sau 45 fileri porto recomandat.

Vine primăvara! Prin orașele mari sosirea primăverii nu o vestește nici înmuguritul pomilor, nici ivirea blânderelor viorele, ci doar câte un mănunchiu de raze de soare mai călduț, care se strecoară timide printre casele uriașe, și — hainele cu croiuri noi ale cucoanelor și ale bărbaților. De data aceasta „moda nouă“ a bărbaților, face zarvă, căci femeile nu au nimic prea elegant în costumele de primăvară. Bărbații însă da. Ei au la pantaloni în partea din jos o crepătură, care lasă să se vadă piciorul în ciorap cam până la genunchi. Deocamdată numai în Londra s'au ivit tineri donjuani cu pantaloni de felul acesta, dar avem nădejde, că ei vor apărea în curând și prin orașele noastre, căci acești pierdevară imitează, mai rău ca femeile, tot ce-i exagerat și respingător în Paris și Londra.

Înceată criza. Băncile mari încep să reducă etalonul la procentele regulate de acu-s trei ani, până a nu se ivi criza financiară. I se ia par'că omului o peatră de pe inimă și ră-

suflă mai ușurat la vestea asta, ca și care mai plăcută nu poate aduce primăvara... Am dori atât de mult, să auzim, că și băncile noastre „opează“ iarăși cu procentele obicinuite și că deschid din nou izvorul împrumuturilor, care le-a fost secat de atâta vreme.

În jurul pământului — cu mașina de sburat. Aeroclubul din America face sunoscut, că din prilejul aranjării expoziției universale la San-Francisco, comitetul aranjator pune mai multe premii, în valoare de 150,000 dolari = 750,000 coroane pentru aviatorii, cari în 120 de zile sboară în jurul pământului. Peste oceanul atlantic aviatorii cari se tem, își pot transporta cu vaporul aeroplanele.

La acest sbor vor lua parte și aviatorii din Europa și aceștia vor avea până în San-Francisco, de unde se începe sborul, călătorie gratuită.

Carierea de dramaturg. E și la noi carieră, deși slabă și fără mari venite. Patria ei adevărată e însă America, unde tantiemele și onorariile autorilor dramatici, sunt fabuloase. O revistă americană vorbind despre asta, spune, că în America sunt dramaturgi, cari iau avansuri de zeci de mii încă înainte de a avea macar ideie despre ce vor scrie! Așa

de pildă August Thomas, care nici nu pune condeiul în călimară, până când nu i se pun zece mii de coroane pe masă. El de regulă se învoiește, ca miile acestea să i se de-tragă la premiera piesei din onorar; dar este altul, Artur Pinero, care înainte de a scrie o piesă, cere tot-deauna un avans de 20 mii de coroane, pe cari niciodată nu le mai replătește însă. De fapt însă aceste avansuri nu prea joacă mare rol pe lângă veniturile, ce le aduce o piesă bună. Iames Forbes a câștigat, de pildă, cu trei comedii, suma de un milion și două sute de mii. Pe lângă aceasta într'adevăr, că zece-douăzeci de mii, nu mai numără.

Adevăratul câștig însă al pieselor de teatru nu-l incasează autorii, ci impresarii, cari plasează aceste piese și le fac reclamel. Așa de pildă în vreme ce dramaturgul C. Klein a incasat din tantieme pentru piesa sa „Leu și șoarece“ „abia“ un milion și jumătate, impresarul lui, a pus la buzunar tocmai cinci milioane.

— La America, autori dramatici români! Dacă nu să câștigați milioane, să învățați cel puțin cum se câștigă.

*

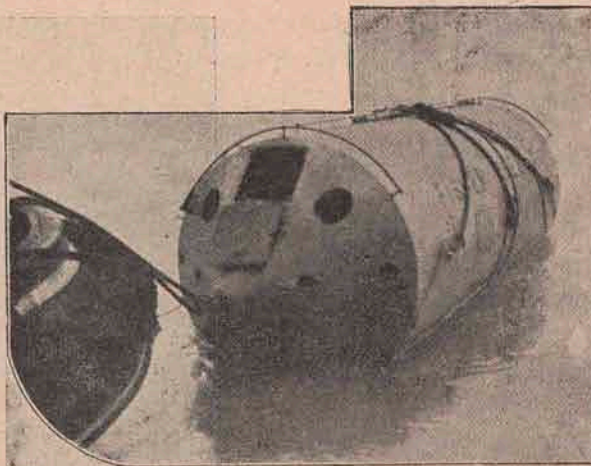
Tampoane în trupul mortului.

La clinica din Budapesta a murit în zilele acestea o femeie, care tot aici fusese operată înainte cu trei luni. Femeea nu s'a făcut mai bine nici după operație și s'a plâns mereu, că are dureri lăuntrice. Acum și-a dat sufletul și la secționare s'a văzut, că în trupul răposatei se găsesc patru tampoane, cari au fost uitate acolo de medicul operator acu-s trei luni. Cazul acesta extraordinar a ajuns repede în public și chiar la urechea ministrului, care a ordonat cercetarea numai decăt. Până una alta medicul, din a cărui pricină tampoanele s'au uitat în trupul femeii la operație, a fost somat să iasă din serviciul clinice.

*

A apărut: Nr. 1 din revista „Economia Națională“ cu următorul cuprins:

Dr. I. N. Angelescu: Un congres

O barcă de salvare perfecționată a fost experimentată zilele trecute în Anglia. — De o construcție foarte ingenioasă, barca poate să se închidă ermetic și să transporte astfel, în toată siguranța, fără nici o primejdie de scufundare, pe pasagerii salvați de pe un vapor în naufragiu. Aerul din interiorul bărcii, în care încap 80 de persoane, e priment cu ajutorul unei mici pompe. Invențiunea aceasta e de cea mai mare însemnătate, deoarece naufragiații odată salvați într'un sinistru maritim, nu vor mai riscă de a-și găsi moartea în valuri, din cauza imposibilității bărcilor ordinare, de a se menține pe o mare furtunoasă.

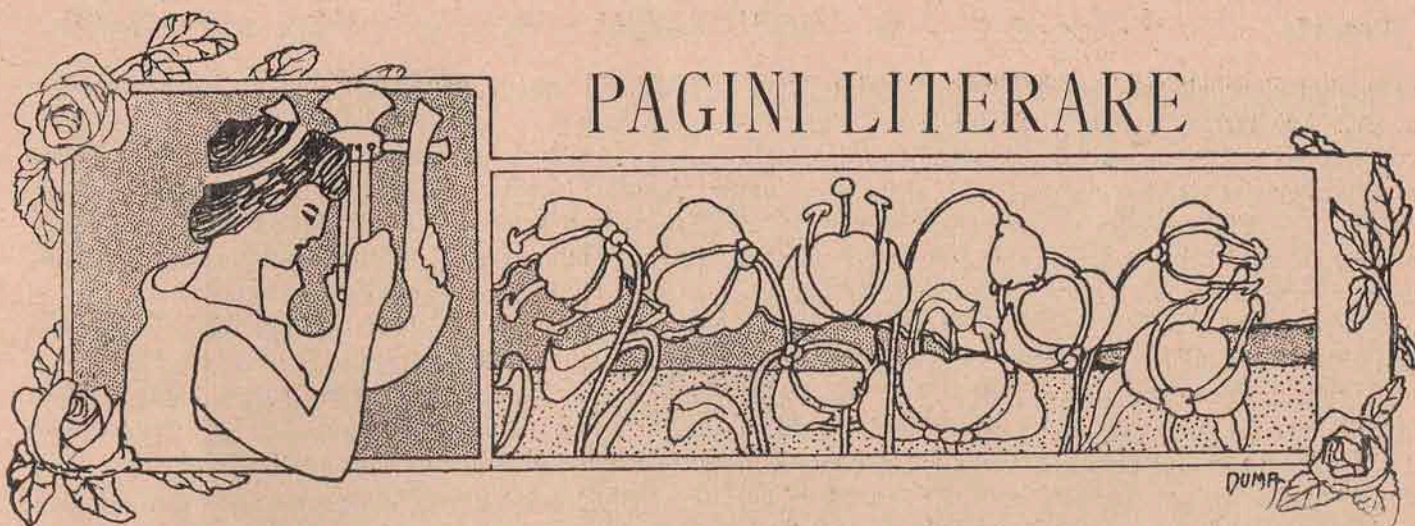
al economiștilor. *Dr. C. I. Băicoianu:* Navigațiunea militară și navigațiunea Comercială: Problema organizării învățământului Comercial-Naval; Îndatoririle oficialității românești față de interesele expansiunii noastre Maritime și Fluviale. *C. Filipescu:* Reorganizarea școlii Centrale de agricultură dela Herăstrău. *Dr. George N. Leon:* Raportul dintre concepția de stat și prețul de impunere. *Dr. I. I. Georgeanu:* Considerațiuni economice asupra tendințelor de dezvoltare ale comer-ciului mic. *Victor I. Slăvescu:* Repartiția proprietății agricole în Germania. Recenzii:

Victor I. Slăvescu: Landwirtschaft-Landindustrie- Aktiengesellschaft de Dr. R. Leonhard: Volkswirtschaftliche Betrachtungen über die Mode, de Walter Toelsch Die Beschränkung der Geburtenzahl. Ein Kulturproblem de Dr. Iulian Markuse — Arbeitslosigkeit; ihre statistische Erfassung und ihre Bekämpfung durch den Arbeitsnachweis, de Dr. Benno-Merkle. *Leon:* Marea noastră proprietate, de I. C. Argentoianu — Reforma electorală și agrară, de Paul Bujor — Proprietatea mare și cea mai mică în trecutul Țărilor Române de A. D. Xenopol Die Gründe der

Mietssteigerung der Wohnungen in Hamburg, de Dr. Arthur Schleiss — Memoriu relativ la organizarea comer-tului și îndrumarea producției pescăriilor, de Dr. Gr. Antipa — Rêgime conventionnel dela question sucrière en Europe de M. N. Bur-ghele. *Teodor Răcanu:* Ombres Fran-çaises et visions Anglaises, de con-tele de Hiussonville. *Dr. I. I. Gero-gianu:* Dar Reichspetroleummonopol Betrachtungen über die Voraussetzungen die Organisations frage und die Wirkungen, de Dr. W. Möller. Der deutsche Postcheckkehr sein Wesen und seine Bedeutung, de Dr. Paul Senftleben. *C. Chr. St.:* Asigurările sociale în statele moderne de Dr. I. N. Angelescu. *C. I. Băicoianu:* Cronica politică și socială: Politica noastră Externă, Schimbarea de Regim — Problema agrară: ex-proprierea — Problema educației fizice, interyenția A. S. Regale Prin-cipele Carol — Situația Românilor de peste munți,

Rugăm pe toți colaboratorii revistei noastre, ca manuscrisele, cari doresc să se publice în „Cosinzeana“, să binevoiască a le trimite pe adresa redactorului nostru prim: dl *Sebastian Bornemisa*, Budapest, VIII. Köfaragó u. 5. 1. 7.

PAGINI LITERARE

Ștengarul văilor.

Văzui prin văi al verii dulce vânt,
Ștengar frumos cum toți pribegii sânt —
Tără mantaua 'n urmă-i pe pământ.

Plecând vr'o creangă 'n drum o sărută,
Cântă o doină 'ncel, și 'ncel cântă
Culcatul câmp de iarbă sub manta.

„Mi-a zis mai ieri al văii tânăr crin:
Ai casă tu și frați, voinic strein,
Tu cel cu ochii ruți din cer senin?”

„Am mamă 'n deal, și-albastră-i haina ei,
Dar n'are brâu și-adună sfori de tei;
Iar tata-i dus să între-argat la smei!”

„O cas'avem și noi pe-un vârș de scaiu,
Opt frați ce-i am, s'au dus să vadă 'n raiu
De bea și-acolo vin popa Mihaiu.

„Ușor ce 'nșeli pe-un crin nevinovat!
Puteam să-i spun că-s dascălul din sat
Și văr cu Por și Darie 'mpărat.

„De am de n'am, mă mir ce-i pasă lui?
Nici eu nu știu de unde sunt și-al cui,
Prin vămi eu nu dau seamă nimănu.

„Eu sunt copil al codrilor de fag,
Alerg și cânt, și 'n sân ași vrea să bug
Să fie-al meu de veci ce-mi este drag.

„În zori mă duc pe-o margine de râu
Și stau și scot cavalul delă brâu,
Prin lan mă joc cu spicele de grâu.

„Când trec copii, sub tufă eu mă strâng,
De-odată sar și sun tufișu 'n crâng,
Și-mi pare 'n urmă rău când bieții plâng.

„Spre cei trudiți, cu boare eu mă plec,
Pe fete 'n șes cu glume le petrec,
Și 'nvăț pe toți să cânte pe-unde trec.

„Sărut neveste 'n lunci și flori le-adun,
Strein cum sunt, ce-mi pasă ce le spun —
Hei, cucule, tu-mi ești tovarăș bun!”

„Grozav ce-mi e fălosul de stejar:
Să nu te vad pe-aici, copil ștengar,
Că 'n lumea ta trăești și tu 'nzadar!”

„Hoho, stejare-al meu! Tu cine ești?
Pământului faci umbră, și vorbești
Cu norii 'n dodii tu, și 'ndrugi povești!”

„Trăesc și eu pe vrerea celui-sfânt:
De n'are vrea El să fie 'n lume vânt
De ce m'ar fi făcut așa cum sânt?”

G. COȘBUC

ȘASE SUTE DE LEI

Iată ce mi-a povestit un prietin:

Intr-o dimineață, s-au înfățișat la mine doi oameni.
Cel mai voinic, cu fața bărbătească și deschisă, vorbește întâiu:

„Am venit pentru afacerea noastră...”

— Pentru durerea noastră, de care pătimim mai mulți... se grăbește să adauge celalalt, slab și adus puțin din șele.

— Ne-am gândit să facem o plângere... urmează întâiul.

— „Să facem o jalbă... suntem paisprezece oameni în suferință...” gângăvește cel mai mic, zâmbind cu sfiiciune.

Eră un năcaz de pământ pe care intru câtva îl cunoșteam: mi-l lămurise și omul cel mai mărunț, Petrea Nastase, cu câteva zile înainte. Și tot el, ș'a-cuma, începu să spue „cum o fost”. Deși părea așa de năcăjit, și avea și puțină piedică la vorbire, celalalt gospodar, Neculai Florea, îl lăsă să vorbească: din șovăirile și piedicile lui, izbucneau ca din încordarea unui arc, vorbe tari și mișcătoare; i s'aprindeau ochii ca de o durere, și zimbetul cel trist îi stăruia neconținut pe față.

„A fost așa, cum v-am mai spus... Stăpânirea a împărțit lazul Călugărul, și ne-a dat la o samă de oameni câte cinci hectare... Noi am făcut și sat, ș-avem

se clădim și școală, și biserică, dacă ne-a ajuta Dumnezeu... Acu iazul cel mare și vechiu îl știți dumneavoastră: iaz a fost decând îl țin oamenii minte. Poate a fost întemeiat de trei sute de ani, de patru sute de ani, dela Ștefan-Vodă, precum se pomenește și-n niște „documenturi“. Pește în el cît lumea, umblam vara la pescuit cu luntri cu pânză... și toate gângăniile pământului au viețuit în el... parcă cine știe ce mai eră prin ghiolurile lui! Și papura bătrână aveă niște rădăcini cât copacii de groase, și stuhul eră pe margini des ca peria... și voinic ca o oaste... Când au dat drumul iazului, zece zile au curs apele, și-au venit, din cotloanele cele adânci, cu șuvoaele, crapi de cei ruginiți, cât copiii de mari... Și s-a împărțit pământul, cucoane... Ș-am făcut noi canale, ca să se scurgă apele, și-am început a desfunda matca iazului, a scoate stuhul și papura... La noi oamenii muncesc cu vrednicie... Noi suntem Rădășeni și știm prețul pământului... Și iaca, șapte ani am muncit noi și ne-am chinuit, ca să facem pământ de arătură, pe unde au rămat crapii și și-au făcut cotloane șerpilor de apă... Acu se vede de cătră toată lumea: iazul Călugărului e ca o grădină. Pe toate hotarele cresc răchiți. Și holdele, de-a mai mare dragul, se luptă să se facă mari cât răchițile. Acu să vedeți ce se întâmplă, cum v'am mai spus. Noi suntem cu moșioara noastră drept la marginea țării. Și vine o „comisie“ și începe a măsură acu trei veri, și măsură și prubuluește, că zice că nu se știe hotarul cel drept prin apele iazului... și trage altă linie, și trece o parte din pământuri la o moșie din Bucovina. Paisprezece gospodari am rămas fără pământ. Am muncit fără folos, ca să-l curățim, atâția ani, și când să ne bucurăm și noi, au venit și ni l-au luat... precum au luat cu hapca și țara Bucovinei acu o sută de ani... vra să zică au luat-o tot din Moldova noastră“...

Vorbea repede. Se opri gâfâind.

„Acu ce ne facem noi? întrebă încet celalalt gospodar, Neculai Florea.

— Ce să facem? adăogi iute Nastase. Am trimis la București „lacramație“; au fost trei oameni de-ai noștri la București la deputatul nostru și la cei mari... Ne-am sângerat, și-am pus parale mână dela mână... a fost și-un proces, n-am înțeles nimica... Au trecut două veri și noi am rămas orfani de pământul nostru... și săraci... vai de capul nostru!

— Și ce v-a spus deputatul dumneavoastră?

— A spus că s-așteptăm, că s-a vedeă... răspunse Florea.

— S-așteptăm dreptate la ceasul morții! izbucni cu năduh gângavul. El se duce la București și benchetuește la mese cu boerii, și bate cărțile, și dinspre partea noastră nici capu nu-l doare! Mi-se pare că bine spuneă un moșneag dela noi, că dreptatea noastră cea veche a murit...

„Acu ne-am gândit așa, noi cei paisprezece oameni, să mai cercăm c-o jalbă“...

Mă privea cu zâmbetul lui sfios, și se plecaseră iar puțin de șele.

„Ne-a spus cinevă, că știți să puneți pe hârtie tipătul omului, și-aveți și prietini... c-apoi este o vorbă... că fără sfinți nu poți ajunge la Dumnezeu...“

— Bine, să vă fac o plângere, răspund eu... Dacă Statul v'a dat pământ, nu vă poate lăsa așa...

— Și Statul trebuie să-și caute dreptatea lui, că iazul a fost pământ al nostru... se cunosc semnele cele vechi... ni l-au luat cu hapca“...

Și Neculai Florea începu să spue cum s-a făcut măsurătoarea și cum nu s-a ținut seamă de semne, de mărturii, și de hârtiile vechi. Eu cunoșteam împrejurările și pe altă cale. Știam dela un prietin bun, care eră prefectul județului pe vremea aceea, că din lipsa de semne vechi, căzuse o bucată de pământ la Austria, când se făcuse „rectificarea“ hotarului; în schimb alte bucăți în alte părți, trecuseră la noi. Prietinel meu, apărând interesele sătenilor, în încurcăturile acelea, avusese oarecare năcazuri. Suferința și nedreptatea oamenilor eră vădțiă, și el umblase stăruind necontentit. Apoi se schimbaseră guvernul, și oamenii se îndreptaseră cătră alte fețe. Deși din toată afacerea aceasta el făcuse o chestie de generositate și nu s-a gândit o clipă să ceară răsplată, deși, ca avocat, putea să sprijine interesele oamenilor mai departe și supt altă ocârmuire, cei paisprezece oameni năcăjiți îl lăsară deodată, și prinseră să bată la alte uși. Iar din toate obrazurile care se arătau de după ale uși, nu știu dacă se va fi găsit unul, care să nu se fi gândit că i-a căzut o afacere bună în mână, cu paisprezece nenorociți birnici...

„Am fost și pe la alții... și nu degeaba... Am dat cât trebuia și cât am putut... îmi ziceă Nastase. Alții nu ne-au făcut. Da dumneavoastră poate ne-ți pune mai bine durerea pe hârtie și-ți stăru... Noi suntem paisprezece și-am pus mână dela mână, și-avem adunați șase sute de lei... D. că folosim ceva, noi, iaca, vă aducem acest puțin plocon...“

— Uite ce e, răspund eu, știu și eu cum s-au petrecut lucrurile, și cred că sunt două căi de urmat. Ori să se revizuiască măsurătoarea, și-atuncea, cu dovezile care s-or aduce, poate să vă dobândiți înapoi ce-ați pierdut; ori, dacă bucata dumneavoastră de pământ a rămâneă bună dată, să vă dee Statul proprietăți de pildă la Merești, aproape, unde a luat pământ dela Austria, când s-a făcut măsurătoarea aceea.

— Prea bine, răspunse Nastase, noi ne mulțumim așa, — numai să nu rămânem ticăloși și săraci. Să nu ne blăstăme copiii că-i lăsam da izbeliște, fără un cotlon cât de mic, în care să se oploșască și ei în viața lor“...

Florea adăogi:

„Și pentru asemenea facere de bine și-om aduce

banii pe care i-am strâns și te-om pomeni neam de neamul nostru“...

Fără îndoială, binele aveam toată tragerea de inimă să-l fac. Am răspuns:

„Dacă e vorba să fac un bine, ș-o pomană, cum ziceți, apoi atunci îl fac fără nici-o plată... Dacă-mi plătiți, vă fac o slujbă; — și eu vreau să vă fac un bine... Afară de asta, ce credeți c-am să fac? Am să scriu pe hârtie ce mi-ați spus și ce știu, ș-am să rog pe cineva să deștepte pe cei dela cârmuire... și cred că vi s-a face dreptate... pentrucă o aveți...”

— Tocmai așa, tocmai așa... zise zâmbindu-mi dulce Petrea Nastase, și eu cred că așa avem să izbândim... Așa trebuie să faci! șopti el cătră Florea, ridicând un deget în sus. Apoi cătră mine: Și pentru cheltueli, pentru strădanie, pentru toate, noi avem să vă dăm o mulțămită de șase sute de lei... I-am și strâns anume pentru asta...

— De ce? vă fac hârtia, o trimet unde trebuie, și dumneavoastră țineți-vă banii“...

Florea voi să spue ceva. Nastase prinse a râde privind în pământ.

„Bine, da, așa-i, aveți dreptate... Să ne faceți hârtia... și toate... ca să dobândim noi ce-am pierdut... și noi avem șase sute de lei strânși... Am mai dat noi și alți bani, — încaltea acuma-i dăm pe folos“...

Mi s-a părut curioasă stăruința asta, — ș-am căutat să-i fac pe oameni să înțeleagă și altele, despre sentimentele mele pentru poporul muncitor; și cum așa ceva e foarte greu, m-am oprit la jumătatea lămuririi c-un fel de simțire de rușine, ș-am căutat să isprăvesc cât mai repede, c-o declarație mai scurtă, că voi face totul cum înțeleg, însă fără plată.

„Bine! au zis amândoi gospodarii, cu oarecare părere de rău... Poate-om face ceva... Că noi atunci, când s'a făcut măsurătoarea, am avut pe unul, pe domnu' Archtum Golovei... care zicea că umblă pentru noi... Ș'apoi am înțeles noi că el a fost acela, care s-a înțeles cu ceilalți străini și ne-a vândut cătră Nemți“...

Eră vorbă de prietinel care-mi lămurise afacerea și umblase apărând interesele oamenilor. — Le-am explicat că se înșeală, că așa ceva nu se poate și altele.

„Bine! a oftat Petrea Nastase, atunci ni-i face dumneata jalba“...

Ne-am înțeles să vie într-o zi anumită, când eu voi fi pregătit hârtia, să le-o citesc, și s-o trimitem.

S-au dus și n-au mai venit.

Ș-acu câteva săptămâni, Costan Gherasim, om dintr-un sat cu cei doi, care mă cunoaște bine, începuseră să-mi vorbească despre năcazul cel vechiu, cu pământul de pe iaz, care și azi a rămas tot al Nemților. S-aude că o să mai măsoare odată, să cadă înapoi pământul luat, dar oamenii tot năcăjiți sunt că de atâția ani nu s-a făcut nimic.

„Cucoane, zise el la urmă, eu lucrez la dumneata de un an și ceva, și te cunosc... Și știu c-au fost doi oameni dintre cei cu năcazul acu doi ani la dumneata și te-au rugat să le faci ceva...”

— Da, cei cari voiau să-mi dee șase sute de lei.

— Ei, da, cucoane. Le-am spus eu: măi oameni buni, de ce n-ați urmat cu boerul acela? că el vă făcea de-atuncea poate ceva... Ei ce-au făcut? Au venit în sat, s-au sfătuit, — și la urmă n-au mai venit să ieie jalba. Ziceau că se tem: să nu-i vinzi și dumneata... Că de ce nu vrei să iai șase sute de lei? Alții n-au putut face ș-au luat, — și dumneata, dacă poți face ceva, de ce să nu iei? Să nu te superi, cucoane, da oamenii noștri au avut multe năcazuri... Chiar cuconu Archium, nu le-a vândut pământul cătră Nemți“?..

De data asta n-am mai crezut că trebuie să apăr pe domnul Gorovei. Incepeam să văd că e zădarnic!

„Ș-acu, cucoane, i-am sfătuit eu, vă vie la dumneata... Ș-are să vie tot Nastase, cel care-i puțin găngav“...

Înștiințat, Petrea Nastase a venit peste două zile, cu zâmbetu-i sfios și cu vorbele-i pripite, sunând de durere. Iar eră năcăjit, și mă rugă să-i ert pentru ce-a fost, că n-au putut veni, că nu știu ce, — și cu multă grijă, cu vorbe ușor învăluite, îmi arătă că pentru ostenele mele, au ei, paisprezece gospodari, adunați șase sute de lei...
M. Sd.

Aldieri.

*Sara când sosesc pe vânt
Soapte tănuite,
Pun urechea la pământ
Și te-aștept, iubite...*

*Pe potecul de sub deal
Vie-o 'ntreagă stavă,
Când vii tu-ți cunosc la cal
Ritmul de potcoavă...*

*Căci e ritmul cel mai drag
Cântecelor mele,
Vino visul meu pribeag
Prin argint de stele!*

* * *

*Dunăre, ce te fălești,
Că din clocotu-ți de apă
Patru țeri întregi s'adapă,
Dunăre, ce te fălești?*

*Câte lacrimi an cu an,
Din Ardealul plin de jale
Au venit pe Olt la vale,
Câte lacrimi an cu an...*

*Dunăre-ai aveà rival
Să le strângem noi odată
Intr'o alvie 'nchegată,
Dunăre-ai aveà rival!*

T. MURAȘANU

MONOLOG COMIC

Dr. A. VRÁBELY

(Cameră la etaj, cu o fereastră în spre stradă și cu o ușă ce se deschide într-o antișambră. În dreapta o măsuță, pe ea gazeta, oglindă de mână. În stânga un fotoliu.

Actrița, îmbrăcată în haină de stradă, pălărie cu văl, respirând greu se repede pe bină; în mână ține un pachetel).

— Obraznicul! M'a urmărit până la poartă! (Merge la fereastră) Și se plimbă pe sub fereastră!.. Cată în sus... Salută... Nu, nu mă mai pot răbda: îi scot limba... Poffim, nu o vede!.. Salută din nou!.. Și-apoi mama mai zice că mi-e prea lungă limba, când nici chiar din etajul prim nu se vede!.. Vai, Doamne, ce să fac? Dacă las roleta, atunci nu pot vedea, de s'o dus sau ba? (Merge spre fereastră) Urâtule! nemernicule... urficiosule!.. Să te cari de-aici, că.. (privește pe fereastră) Îmi arată un ziar... Obraznicul, doar nu va vrea să-mi scrie prin ziare?... Apoi de-aș vedea cel puțin ce fel de ziar e... Măne voiu fi silită să-mi procur foarte ziarele.. Vai, Doamne, la ce nu-i expusă o fetișă nevinovată!.. Nu! Chiar de aceea nu mă mai uit pe fereastră, să vadă impertinentul, că-l disprețuiesc... Numai o lecuță de aici de după perdele: ca să-l recunosc de altădată și să-l pot încunjură de departe! (Privește pe fereastră) Ei, dar știi că nu-i urât băiatul!.. Vai, ce mustăfi drăguțe are!.. (Bate în palme de bucurie) și poartă monoclul!.. și cât e de elegant! Tătica își poate ascunde jobenul lui cel pururea plouat!.. Dar barba aceea... l-aș face să și-o radă... (Se retrage repede) Vai, m'a văzut!.. (spre fereastră) Să te duci de aici urficiosule!.. (Se uită pe fereastră) și salută... și se duce... Poffim, așa sunt bărbații; nu este în ei o leacă de statornicie! M'a urmărit un cias de vreme și sub fereastră nu e în stare să petreacă 5 minute! Dar poate se grăbește în slujbă?... Ori îl așteaptă mama-sa bolnavă?... ori bunică-sa?... ori nevas... Nu! Însurat nu poate fi: are o nutră cu mult mai inteligentă!

(Se uită lung pe fereastră) Obraznicul! Nici nu se uită îndărăpt. Las, să-mi mai vină el odată sub fereastră; voiu deschide fereastra și un cias de vreme într'una mă voiu uita la — hoarne... nici nu l-aș băgă în seamă și de s'a face tot țără!

(Se lasă în fotoliu) Vai, ce ostenită-s! Așa am a-lergat pe frepte, încât și graiul mi-a stat. (Ottează greu.) Așa mi-e de plină inima; trebuie să plâng puțin. Dar mai întâi depun vălul, căci dacă-l murdăresc, capăt dela mamica... (Își șterge ochii) Așa, acum sunt gata. Vai ce bine mi-a căzut lecuțul ăsta de plâns!

(Se gândește puțin) Ei vezi, așa ceva în internat nu mi s'a întâmplat... Când mergeam la plimbare un șir lung pe stradă, trebuia să privim pururea în pământ... iac'asa (se plimbă cu ochii în pământ), încât totdeauna duceam acasă o mulțime de ace cu gămălie. Ba odată am găsit un crucer chiar. Directoara l-a și cuprins în aur, și apoi după plimbare totdeauna aceea

il căpătă, care a știut să se uite mai intensiv la păpământ.. Singurul bărbat, pe care-l vedeam în internat, eră măestrul de dans. Și într'acela numai atâta vreme am fost îndrăgostite, până când odată și-a uitat acasă peruca.

Și iată (declamând) când tinăra fetișă iasă din acele sfinte ziduri, și pășește pe drumul zgronțuros al vieții... (Cu voce naturală) pentru asemănarea asta de bună samă căpătăm eminență la lectura română! (Iarăș declamând). Drumul zgronțuros al vieții... (cu voce naturală) poffim, îndată, la ce primejdie e expusă!

De altcum la toate mamica poartă vina! Cum se și încumătă dânsa să lase o fetișă așa de drăgușă singură pe stradă? Mamica zice, că trebuie să mă dedau la independență și m-a trimis la „Consum“ ca să aduc de cină — fiindcă taticului îi place, da, îi place foarte mult — un purcelaș mifitel afumat. Ca și când — vezi Doamne — omul fără de purcel afumat nu ar putea fi independent?

Pe cale ne-am întâlnit... când înaintea, când îndărăptul meu... și apoi așa se mai înholbă la mine, încât... (Se ridică și-și face vânt) vai, încât și acum mi-e cald de privirile acelea.. Ce ochi negri! Dar nu m'am uitat în ei... zău nu m'am uitat... numai așa am simțit că sunt negri... foarte negri...

Apoi am intrat în prăvălie după... purcel! ...„El“ s'a oprit la vitrină și privea înlătru printre sticlele cu dulceață... M'a pândit, că ce cumpăr... Urâtul, a și zimbrit, când mi se pachetă purcelul! Apoi.. bine l-am văzut prin fereastră.. în vitrină i s'au oprit ochii pe o cutie cu sardine! Nu și-ar fi luat privirea de pe cutia aceea: ca și când afară de sardinii altceva nici n'ar există pe lume! O, ce prosaici sunt bărbații! (Declamând):

lubește-acela sincer
O spuneți-mi-o mie,
Care în loc de-un inger
Privește-o sardinie?

Când am ieșit din prăvălie, într'una-mi eră în călcâie, uneori așa de aproape venea de mine, încât numai — purcelul mă mai despărția de el.

Odată numai pășește lângă mine... (Cu voce groasă) Pardon domnișoară, — începū — de nu mă înșel, Dta ai scăpat mânușa asta (Cu voce regulată) și obraznicul îmi întinde o mânușe uriașă, numărul 6. Dar l-am și păcălit!

— Domnule, zisei, mânușile mele sunt la mine, și au numărul 5 și $\frac{3}{4}$. Și așa de urât m'am uitat la el, încât numai atâta a zis:

(Cu voce groasă) — Scuzați! și s'a retras. Dar de aceea m'a urmărit până la poartă! Dar nici asta n'am văzut-o, ci numai așa am — simțit-o!

Acum însă ce se va alege din lucrul ăsta? Simțesc, că aceasta e o aventură, care trebuie să aibă urmări!

Măne de bună samă va stă în gazetă: (la gazeta în mână).

„Înger cu... Firește, ar trebui și ceva semn? Vai Doamne! Încă la urmă va pune-o așa: „Îngerul cu... purcelașul“. Atunci aievea mă voiu supără pe el! Apoi mai departe: „Cunoștință cu intenție serioasă e cu puțință?“

Spun înainte, că dacă „cu intenție serioasă“ nu va fi fipărit cu litere groase, nici nu cetesc anunțul!

„Dacă cunoștința se poate, puneți în fereastră...“ Ei, dar ce aș și putea pune în fereastră?... „puneți în fereastră ...ă ...ă ...purcelul!“

— O, prostufule! Chiorule! Doar nici limba nu mi-ai văzut-o, cum ai vedeă atunci, — după ce tatica a cinat din el, — rămășița de purcel?... Ori să pun o lumânare aprinsă în fereastră?... Dar ziua e puțin cam bătător la ochi... iar sara nu se cuvine, ca o fetiță solidă să facă cunoștință!... Dar însfârșit bată-și el capul cu aceea, ce să pun în fereastră... căci doar nu eu doresc să-i fac cunoștința!

Iar acum voiu luă pe cineva serios la întrebări. (la oglinda în mână).

— D'apoi... spune... Genică, spune drept te-ai mărită tu după el?

— Apoi... ăsta... dacă și-ar rade barba... ăsta... poate că da...

Deși răul de el nu e vrednic să capete o nevestică așa de drăguță cum sunt eu. Pentru că din mine se va alege o nevestică foarte drăgălașă! Uf, cum mi-oi iubi eu bărbățelul! Aievea, nici nu este ceva mai frumos, decât vieța familiară! Eu însă nu vreau așa vieță casnică, cum e la tatica și mamica!

Tatica vine la 2 ore din slujbă, cu băta lui cea mare, iac' așa:

(Arată) Tip...top...tip...top...

Apoi sună. (Arată) Cling..ling...ling... Și când i se deschide ușa, nu-i trebuie guriță, ci în minutul acela prânzul. apoi nu pe mamica o caută... ci mai întâi pantofii... Apoi mâncarea i-e totdeauna prea tare... chiar și supă!

Vai, ce altfel va fi la noi! Eu voiu zbură înaintea bărbățelului meu... I-oi da o mie de sărutări, iac' așa. (Arată) Apoi cum i-a plăcea mâncarea: pentru că trebuie să știți, că eu îi voiu fierbe! Douăzeci și una de fețe din cartea de bucătărie le știu de rost, dar așa încât sunt în stare să le zic dindărăt înainte. Știu fierbe 141 feliuri de supe. Toate le-am probat pe tăticu, — dar tatica acum odihnește... e bolnav... Are o boală atât de șoadă: când vedă supă, i se face rău. Doctorul i-a prescris cură de Karlsbad.

Apoi cum va fi la noi serviciul de masă: o lingură de supă... o sărutare... Și sărutarea nu va lipsi nici dela prăjituri... pentru că în chipul ăsta se poate cruță mult zahăr!

Vai, sărutările acelea! Odată am cercat și eu: astă vară, când am fost la țară la verișoara, ea eră tocmai mireasă, și odată mirele, prin întuneric, din greșală m'a sărutat pe mine în locul ei. Dar e mai bine

să nu vorbim despre asta! (Se ridică și-și face vânt cu batică). Și cea mai dulce tortată e numai gris cu lapte pe lângă un sărut.

Doamne sfinte! Apoi... ăsta (rușinându-se) ăsta... copiii!... Toți trei feciorașii vor fi bruneți... iar fetele toate trei vor fi blonde! Ochii... despre aceștia ne-om mai înțelege...

Vai, ce drăguț va fi, când pe stradă vor pași înaintea mea pruncii aceia mulți... mulți. Eu firește înfruna le voiu vorbi, ca să știe lumea, că eu le sunt mamica!

— Anicuță, ia-ți degetul din gură! Ionel, dacă te bați pe stradă, de altă dată nu vei ieși cu mamica...

Apoi mă voiu agăța de brațul bărbățelului, a lui Aurel..., poate fi și Silviu... dar de-l chiamă Toma... nu mă duc... zău nu mă duc după el!...

Fără mai întâi firește voiu fi mireasă! Prietenele mele toate vor învineți de ciudă. „Iacă nici anul nu trecu, de când a ieșit din infernaț, și e și mireasă!“ Aici mă va cere, în locul ăsta! Eu voiu ședeă pe scaun, iar el se va pune în genunchi.

(Se lasă repede în genunchi înaintea fotoliului; cu vocea groasă:) — Genică! Te iubesc! Te ador! Când pentru întâia oară te-am văzut cu purcelul, am simțit, că soartea mi-e peceluită. O, spune, vrei să fii scumpa, drăguța, mistică mea nevestică?

(Repede se așază iar în fotoliu; cu vocea naturală:)

— Stimate domnule! Oferul dăle mă surprinde. Dă-mi voe, să mă cuget asupra lui: — Răspunsul ți-l dau — — — mâne!

(Repede îngenunchind înaintea fotoliului; cu voce groasă:)

— Pentru mine: mâne — e o vecinicie!

(Se pune pe scaun).

— Cinci minute — — — n'a fi prea mult!

(Îngenunchind înaintea fotoliului; cu voce groasă:)

— Pentru mine înseamnă oblu ani: o mie!

(Se pune iar pe scaun).

— Ei, dacă ți-e chiar așa de urgent lucrul, aici mi-s toate mânilor! (Își întinde mânilor). Vorbește cu... etc.

— Uf, ce m'am ostenit! Nici n'ar gândi omul, cât trebuie să sari, când peșefi așa o fată! (Gânditoare). Acum numai cu aceea nu sunt în curat, de să cuvine: să ne sărutăm îndată, ori numai după ce mamica și-a dat învoirea? Cred, că e mai bine îndată, căci dacă mamica va zice: ba! Firește mai bine ar fi, să aducem pe tatica și mamica în o așa situație, ca să nu poată zice: ba!

Săraca mamica, cum va mai plânge! Măcar că totdeauna zice, cât de mult compătimește ea pe acel bărbat, care mă va luă de nevastă.

Tăticu firește mai întâi îl va întrebă: (Bătând pe umeri). — Ei, frate, d'apoi știi jucă ferbli?

Apoi va strigă:

(Cu voce groasă). Grăbiți cu cina aceea... unde mi-s pantofii?

Apoi va zice, (plângând) ...pentru că taticu mă iubește foarte mult...

— Binecuvântarea mea peste voi! Creșteți și...
(În antișambră sună clopoțelul).

— Sună! Vai! A sosit mamica! (Se uită în antișambră).

— Ba! Un hamal... cu buchet... în mână ține o epistolă roza...

(Cade în fotoliu).

— Vai, Doamne! Sunt mireasă!

Localizare de: SIMION GOCANU

Jubirei.

În mândra-ți haină mă îmbracă
Cusută 'n fiul tors din stele
Și vraja nopților cu lună
Arunc-o 'n cânturile mele

Fă să 'nțeleg seninul bolței
Și sufletele de feceoare,
Abate dorurile toate
Spre inima-mi tremurătoare.

Mă 'naltă 'n slăvi de pace pline...
Să trec prin ură și furtună,
Să pun în visurile mele
Din soare foc, argint din lună.

Învață-mă a râde, — a plânge,
Fii călăuza mea de-aproape,
Sădim în sufletu-mi, iubire,
Îndureratul glas de ape.

Și duiosie pune 'n ochi-mi
Setoși de-o gingașă privire...
Și-o să rămân pe veci un preot
Slujim altarul tău, iubire!

D. IOV

CRIMA LUI SYLVESTRE BONNARD

Roman de ANATOLE FRANCE — Trad. de VASILE STOICA

Februarie 186...

Doctorul e foarte vesel. Cum se vede, îi fac foarte mare cinste, ținându-mă pe picioare. După dânsul, trupul mi-a fost atacat de o mulțime de boale deodată.

Iar boalele acestea, spaima omului, toate au nume, spaima filologului. Tot nume hibride, jumătate grecești,

jumătate latinești, cu desinențe în *ită*, indicând, starea inflamatorie, și în *algie*, exprimând durerea. Doctorul mi le înșiră pe toate, adăogând încă un număr mărișor de adieective în *ică*, menite să determine mai deaproape detestabila însușire. O coloană bunicică din Dicționarul medicinei!

— Dă mâna încoaci, doctore. M-ai redat vieții, te iert. M-ai redat prietinelor, îți mulțumesc. Zici, că-s vânjos! Da, da, fără îndoială! Dar durez de mult. Sunt o hodoroagă bătrână, foarte asemuitoare cu jilțul tatălui meu. Eră un jilț bătrân acesta; tata-l aveă de moștenire și de dimineața până sara, ședeă într'ânsul. Când eram copil în fiecare zi mă urcam de câte douăzeci de ori pe brațele lui învechite. Până se ținea încă, nime nu-i aveă grijă. Ajunse însă să schiopăteze de un picior și lumea începù să zică atunci, că-i fotel bun. După aceea ajunse schiop de trei picioare, al patrulea scârțăia și aproape ciung de cele două brațe. Iar atunci cu toții strigară: „Ce fotel trainic!“ Și-l admirau, căci deși n-aveă nici un braț și nici un picior sănătos, își păstră totuși înfățișarea de fotel, stătea în picioare, și mai făcea câte o leacă de slujbă. În sfârșit ieși tot părul de cal dintr'ânsul, și atunci își dete și duhul. Iar când servitorul nostru, Ciprian, îi tăie membrele, să facă lemne de foc, se întetiră strigătele de admirație: „Ce fotel minunat! Ce fotel splendid! L-a slujit pe Pierre-Sylvestre Bonnard, negustor de postăvării, pe fiul său, Epimenide Bonnard, și pe Jean-Baptiste Bonnard, șeful diviziunii a treia maritimă, și filosof pyirhomian. Ce fotel venerabil și vajnic!“ În realitate eră un fotel mort. Ei bine, doctore, așa-s și eu, ca fotelul acesta. Dta mă crezi vânjos, fiindcă am resistat unor atacuri, cari ar fi doborât pe mulți alții, și cari nu m-au ucis decât pe trei sferturi. Foarte mulțumesc. Însă tot hodorogit rămân, iar pentru asta nu e leac.

Doctorul voiă să-mi dovedească, prin cuvinte grecești și latinești, că-s sănătos. Limba franceză-i prea deslușită pentru o astfel de demonstrare. Cu toate acestea mă las convins, și-l petrec până la ușe.

— Ei, așa da! îmi zise Teresa, iată cum trebuie dați afară doctorii! Poartă-te încă de vreo două trei ori așa, și n-o să-ți mai vie pe cap. Și o să fie bine.

— Ei bine, Tereso, de oarece m-am făcut iarăși voinic, dă-mi scrisorile încoace. Se va fi strâns un cogeomite pachet până acum. Ar fi curată răutate, să mă mai împiedeci de a le ceti

După câteva nazuri, mi le aduse Teresa toate. Dar ce folos? Mă uitai la toate plicurile: nici unul nu-i scris de mânăta aceea fină, pe care aş vrea s-o văd aici frunzărind pe Vecellio. Arunca deci întreg pachetul: căci și așa nu-mi spuneă nimic.

April-Iunie.

A fost cam aspră treaba.

— Așteptați domnule, să mă îmbrac cu haine curate, îmi zise Teresa, și-o să ies încă și de data asta

cu dvoastră; o să ieu scaunul, ca în zilele din urmă, și o să mergem, să ne punem la soare.

Într'adevăr, Teresa mă crede încă slăbănog. Am fost bolnav, fără îndoială, dar s'a sfârșit. Jupâneasa Boală și-a luat de multișor catrafusele, și iată acum sunt trei luni de când mi-a zis rămas bun, și urmașă-șă, jupânița Intremare. Dacă aș fi ascultat de Teresa, aș fi nici mai mult nici mai puțin, decât dl Argant al lui Molière, și zilele cari le mai am, mi le-aș petrece și eu scufia de noapte în cap. Așa nu! Vreu să ies singur. Teresa nu vrea. Stă cu scaunul îndoit în mână și vrea, să vie în urma mea.

— Tereso, mâne putem stă cu spatele lângă părete, cât îți place. Astăzi însă am niște afaceri foarte grabnice.

Afaceri! Ea crede, sărmana, că-i vorba de bani, și mă lămurește, că nu-i nici o grabă.

— Cu atât mai bine! dar mai sunt și alte afaceri în lumea asta.

O rog, o cert, și scap însfârșit.

Vremea-i destul de frumoasă. Cu ajutorul unei birje și cu al lui Dumnezeu, cred că o să-mi isprăvesc cu bine aventura.

Iată zidul, cu inscripția vânăta: *Pensionat de fete, ținut de domnișoara Virginia Prêfere*. Iată și poarta cu zăbrele, care s'ar deschide larg spre curtea de onoare, dacă peste tot se poate deschide. Broasea însă-i ruginită, iar pe drugi sunt bătute niște plăci de tinichea, cu menirea de a apăra de privirile indiscrete sufletele acelea mititele, pe cari domnișoara Prêfere le învață fără îndoială modestie, sinceritate, dreptate, și spirit de jertfă. O fereastră cu gratii, ale cărei geamuri văruite vestesc odaia servitorilor, privește, ca un ochiu turbure, la lumea de pe afară.

Cât despre ușa cea mică, pe care de atâteaori am intrat iar de acum nu mai am voie să intru, tot așa o aflu, cu ferestruia-i zăbreliță ca și mai înainte. Treapta de piatră de dinaintea ei e tocită, și cu toate că n'am ochi prea buni sub ochelari, totuș văd pe piatră liniile albe, pe cari le-au lăsat, când au călcat pingelele cu cuie ale școlărițelor. Oare nu pot intra și eu înlăuntru? Mi se pare că Jeana suferă în casă asta, și mă chiamă într'ascuns, s'o ajut. Nu pot plecă dela ușe. Un tremur mă cuprinde; trag clopoțelul. Slujnica cea holbată îmi deschide, mai holbată decât oricând. Porunca-i dată: nu pot vorbi cu domnișoara Jeanne. Cer cel puțin vești despre dânsa. Slujnica se uită la dreapta, la stânga, îmi spune apoi că domnișoara o duce bine, și îmi trânteste ușa în nas. Iată-mă dar iarăș în uliță.

Și de atunci, de câteori am mai rătăcit așa pe sub zidul acesta! De câteori am trecut pe lângă ușa cea mică! Îmi eră rușine, și mă cuprindeă o adevărată desnădejde, căci mă vedeam mai slab decât copila asta, care n'are nici un sprijin în lume, decât pe mine!

10 Iunie.

Îmi învinsei orce scârbă și mă dusei la maiestrul Mouche. Observ dela început, că masa-i e mai colbuită și mai mucedă, decât acum un an. Notarul însă mă primește cu aceleași gesturi strimte și aceeași ochi neastâmpărați sub ochelari. Îi povestesc jalba. Dânsul îmi răspunde... Dar ce rost are, să mai fixez, fie și măcar într'un cbiet, care va fi ars odată, amintirea unui ticălos? Îi dă tot dreptul domnișoarei Prêfere, căreia de mult îi apreciază spiritul și caracterul. Fără a voi să se rotească asupra fondului discuției, trebuie să-mi spună, că aparențele nu-mi sunt favorabile. Asta mă atinge foarte puțin. Adaugă însă (iar asta mă atinge mai mult!), că neînsemnata sumă, pe care o aveă la îndemână pentru educația copilei, s'a sfârșit și că în împrejurările acestea, dânsul admiră nespuse de mult desinteresarea domnișoarei Prêfere, care binevoiește a țineă pe lângă dânsa pe domnișoara Jeana. O lumină splendidă, lumina unei zi frumoase își varsă undele-i neprihănite în locul acesta murdar, și luminează pe omul acesta. Iar pe afară își împrăstie splendoarea asupra tuturor mizeriilor unui cartier înțesat de lume.

Ce dulce-i lumina asta, ce-mi umple de atâta vreme ochii, și de care în curând n-o să mă mai bucur! Și eu trec visător, cu mânila la spate, de-a lungul întăriturilor, și mă pomenesc, fără să știu cum, în niște mahalale pierdute, cu grădini ca vai de ele. Pe marginea drumului dau cu ochii de o plantă, a cărei floare strălucită și întunecată totodată, pare făcută anume, ca să se întovărășească cu durerile cele mărețe și curate. E o ancolie. Părinții noștri îi ziceau mănusa maicii Preceste. Dar numai o maică preceastă, care s'ar face micuță ca să se arate copiilor, și-ar putea vârî degetele în strâmtele tecuțe ale floarei.

Iată un bondar greoiu, ce brutal se îndeasă într'ânsa! Nu poate ajunge la nectar și tot se mai sforțază, mîncăciosul. Iată-l că renunță și iasă plin de poleiu. Apoi își reia din nou sborul său greoiu. Florile însă sunt rari în mahalaua aceasta murdărită de funinginea uzinelor. Se întoarce deci iarăș la ancolie, iar de data asta găurește corola și suge prin gaură nectarul. Niciodată n-aș fi crezut că poate aveă un bondar atâta minte. E ceva minunat lucrul acesta. Insectele și florile, cu cât le observ mai bine, cu atât mă minunează mai mult. Sunt, ca bietul Rollin, pe care-l încântau florile persecilor. Cum aș vrea să am și eu o grădină frumoasă și să trăiesc la o margine de pădure.

— urmează —

Cărți primite la Redacție:

Goethe: Faust, traducere în versuri de Ion Gorun. Editura C. Sfetea. Prețul 1 cor.

G. Coșbuc: Fire de tort. Ediție nouă adăugită. Editura C. Sfetea. Prețul 3 cor.

M. Săulescu: Departe, poezii. Prețul 2 coroane.

— Se pot căpăta la „Librăria S. Bornemisa”, Orăștie.

□ □ □

Scrisori dela Redacție

MANUSCRISELE NU SE RETRIMIT.

Lerus. Slabă. N-o putem publica.

Olimpiu. Dacă ar fi sosit în săptămâna trecută, s'ar fi publicat. Acum s-a scris despre asta.

N. P. N. Rugarea nu vi se poate împlini. — O istorie critică a vieții lui A. Iancu până acum nu ni s'a dat. Date puține află despre el în „Enciclopedia română”.

I. Mate, Inv. Avem și noi o mulțime de greutăți și nu vă putem împlini cererea.

Nichifor Crainic. Bine, deși sunt vremuri grele și pe-aici. Acum o parte, iar restul mai târziu.

V. M. Primim bucuros ilustrații interesante să publicăm, dar acestea trimise de Dta sunt nesuccese. Nu se vede de loc cusătura pe costum și dacă l-am publica așa, nu am da cetitorilor noștri nimic interesant. Ei ar vedea numai fețe mai mult sau mai puțin spălăcite și asta nu-i de interes.

Revista „Economia Națională”. S'a făcut. Vă rugăm să precedeți la fel.

Colecțiile „Cosinzenii”

de pe anul I. și II. se pot comanda dela administrația revistei pentru :: suma de cor. 15.— ::

Abonații noștri noi, cari doresc să aibă revista noastră dela început, le capătă amândouă colecțiile pentru suma de 13 coroane.

RECLAME și ANUNȚURI

se primesc la administrația revistei „Cosinzeana”

CU PREȚURI MODERATE

CĂRȚI LITERARE NOUI

— Depozit la „Librăria S. Bornemisa” în Orăștie. —

Cor. fil.

Goga O. Domnul Notar, dramă în 3 acte din viața ardelenescă	2.—
Simeon Balint, viața și luptele lui în anii 1848—49	1:50
„Cartea Verde” textul tractatului de pace dela București 1913	1:50
Trecutul Românilor de pe pământul crăiesc	4.—
Lungian M. Zile senine, icoane dela țară	1:50
Beza M. Pe drumuri. Din viața Aromânilor	2.—
Galagteon G. Biserița din Răzoare, nuvele și schițe	2.—
Chirișescu M. Răsaduri, nuvele	2.—
Legea electorală. Articolul de lege XIV din 1913	1.—
Beldiceanu N., Poezii	1:25
Dr. S. Stanca, Pocăiții	4.—
Hodoș E., Frumoasa din nor și alte povești	2:50
Gh. Stoica: Alte vremi, povestiri	2.—
Ion Agârbiceanu: Schițe și povestiri	2.—
Al. Ciura: Amintiri	1:60
I. Dragoslav: Volintirii	1:80
L. Rebreanu: Frământări	1:50
V. Effimiu: Poemele singurătății	2.—
A. Fogazzaro: Misterul Poetului, roman	1:80
St. Lázár: Floarea Betuliei, roman	1:80
S. Bornemisa: Almanahul scriitorilor dela noi	1:60
A. Hamat: Noua lege militară	2.—
E. Borcia: Versuri flușurate	—60
S. Bornemisa: Cele mai frumoase, poezii populare	—60
H. P. Peirescu: Văduvioara și alte șase monoloage	1.—
N. Iorga: Istoria statelor balcanice în epoca modernă	3:50
„Note de drum	1:25
A. Banciu: Cum vorbim și cum ar trebui să vorbim românește?	—80
T. V. Ștefanelli: Amintiri despre Eminescu	1:50
Dr. Paulescu: Spitalul, Coranul, Talmudul, Cahalul Franc	
— Masoneria	3.—
Dr. Paulescu: Instincte sociale, patimi și conflicte	2.—
C. S. Făgețel: Credințe literare	2.—
C. Theodorian: Povestea unei odăi, nuvele	2.—
I. Pilat: Eternități de-o clipă, poezii	2.—
Bogdan-Duică: Români și Ovrei	2:50
P. Locusteanu: Suntem nebuni, nuvele	1:50
A. Herz: Bunicul, comedie în 3 acte	2.—
M. C. Bușureanu: Femeia, studiu social	3.—
Dr. Drăgescu: Pro Patria, povestire despre începutul neamului românesc	3.—
G. Aslan: Cum ajunge cineva om	1.—
„Criza Morală	—30
S. Mehedinți: Poporul — 1913.	1:50
Ion Gorun: Știi Românește?	—30
Alina G.: Arta de a vorbi în societate și diferite ocazii	—60
Irimescu-Cândești: <i>Aurel Vlaicu</i>	—60
Brătescu-Voinștei: Întunec și Lumină, nuvele și schițe	2.—
Bucura Dumbravă: Pandurul, roman	3.—
Vhlaufă: La gura sobei	2:50
M. D. Rădulescu: Lei de peatră, poezii	3.—

— Pentru porto să se trimită deosebit 10—30 bani de fiecare carte. —

— Porto recomandat cu 25 bani mai mult. —

EDITURA: „LIBRĂRIEI S. BORNEMISA”

„TIPOGRAFIA NOUĂ” I. MOȚA, ORĂȘTIE

UN EXEMPLAR 20 BANI
IN ROMÂNIA 30 BANI